

AVINOR AS AVD OSLO LUFTHAVN GARDEMOEN

Oslo, 14. desember 2017

2060 Gardermoen

Deres ref.:
Grethe Østby Stave

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/1390
Saksbehandler:
Jone Rivrud Rygg

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Avinor avd. Oslo Lufthavn

Kontrollnummer: 2017.062.I.miljodir

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Grethe Østby Stave

Fra Miljødirektoratet:
Jone Rivrud Rygg

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Thor Jostein Dahlstrøm
Hans Magnus Hegge

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Avinor avd. Oslo Lufthavn den 28. november 2017. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Miljødirektoratet avdekket 3 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten har levert PFOS-forurenset avfall med mangelfulle deklarasjoner
- Virksomhetens oversikt og rapportering av farlig avfall er mangelfull
- Virksomheten har ikke hatt en tilfredsstillende utslippskontroll i første halvdel av 2017

Anmerkninger:

- Virksomhetens avvikshåndtering kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

14. desember 2017	Jone Rivrud Rygg		Einar Knutsen
dato	kontrollør	Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Akershus ved miljøvernavdelingen
- Ullensaker kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: AVINOR AS AVD OSLO LUFTHAVN GARDEMOEN	
Organisasjonsnr.: 987012633	Eies av: 985198292
Bransjenr. (NACE-kode): 52.230 - Andre tjenester tilknyttet lufttransport	

Kontrollert enhet

Navn: Avinor avd. Oslo Lufthavn	Anleggsnr.: 0235.0064.01
Kommune: Ullensaker	Fylke: Akershus
Anleggsaktivitet: Flyplasser	
Tillatelse gitt: 18. desember 2008	Sist endret: 22. september 2017

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Miljødirektoratets risikobaserte industritilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Styringssystem
- Utslipp til luft
- Sedimenter og grunnforurensning
- Avfall
- Vedlikehold

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Avinor avd. Oslo Lufthavn plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må Avinor avd. Oslo Lufthavn innen 12. mars 2018 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/Jone Rivrud Rygg.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 28. november 2017. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Avinor avd. Oslo Lufthavn bli ilagt et gebyr på kr 19 400,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Miljødirektoratet.

En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har levert PFOS-forurenset avfall med mangelfulle deklarasjoner

Avvik fra:

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 (plikt til å unngå forurensning)

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-12 (deklarasjonsplikt)

Kommentarer:

Forurensningslovens § 7 omhandler plikten til å unngå noe som kan medføre fare for forurensning der det ikke er omfattet av begrensningene i § 8 eller tillatt gjennom forskrift eller tillatelse etter § 11.

Avfallsforskriften stiller krav om at alle som produserer farlig avfall skal deklare levering av farlig avfall. Avfallsprodusent har ansvar for å gi tilstrekkelige opplysninger om avfallets opprinnelse,

innhold og egenskaper, slik at den videre håndteringen av avfallet kan skje på en forsvarlig måte. Farlig avfall skal deklarerer på Avfallsdeklarerer.no ved levering.

På brannøvingsfeltet (BØF) er det etablert flere tiltak for å fjerne forurensning av PFOS fra masser og grunnvann. For rensing av grunnvann pumpes det vann fra pumpebrønner i tilknytning til BØF, som deretter ledes inn på renseanlegget PFOS2. I renseanlegget benyttes et aktivt kullfilter som virksomheten estimerer til å ha en tilnærmet 100 % rensegrad for PFOS basert på analyser av inngående og utgående rensed vann. Renset vann blir tilbakeført til grunnen gjennom infiltrasjonsbrønner. Kullfiltrene skiftes ut ved behov og leveres til avfallsmottak.

Avinor har deklarerert to leveranser av aktivt kull i avfallsdeklarerer.no i 2016 på til sammen 28.650 kg. Begge leveransene har blitt deklarerert som avfallsstoffnummer 7152 (Organisk avfall uten halogen) og EAL-kode 190110 (Brukt aktivt kull fra behandling av røykgass) etter korrigerer fra avfallsmottak. Før korrigerer ble avfallsleveransene deklarerert som 7091 (Uorganiske salter og annet fast stoff), EAL-kode 160507 (Kasserte uorganiske kjemikalier som består av eller inneholder farlige stoffer) og 7052 (Organisk avfall uten halogen), EAL-kode 190899 (Avfall som ikke er spesifisert andre steder). Det har ikke blitt spesifisert i deklarasjonene at avfallet inneholdt PFOS verken før eller etter endringene gjort av mottaksanlegget. I følge e-post videresendt fra virksomheten til Miljødirektoratet i etterkant av inspeksjonen ble avfallsmottak først oppmerksom på at avfallet inneholdt PFOS i februar 2017. På grunn av mangelfull deklarasjon av aktivt kull har det vært fare for at PFOS-forurenset avfall ikke har blitt behandlet på tilfredsstillende måte. Virksomheten har ikke registrert dette i sitt avviksbehandlingssystem.

Virksomheten informerte om at de i 2017 har endret sine rutiner for levering av PFOS-forurenset aktivt kull og inngått avtale med nytt avfallsmottak for å bedre kontrollen med levering av avfallet.

Avvik 2

Virksomhetens oversikt og rapportering av farlig avfall er mangelfull

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-12 (deklarasjonsplikt)

Tillatelse datert 7. desember 2016 til virksomhet etter forurensningsloven for Avinor AS avd. Oslo Lufthavn, pkt. 13.4 (Rapportering til Miljødirektoratet)

Kommentarer:

Avfallsforskriften stiller krav om at alle som produserer farlig avfall skal deklarerer levering av farlig avfall. Avfallsprodusent har ansvar for å gi tilstrekkelige opplysninger om avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper, slik at den videre håndteringen av avfallet kan skje på en forsvarlig måte. Farlig avfall skal deklarerer på Avfallsdeklarerer.no ved levering. I tillegg har virksomheten i tillatelsens punkt 11.4 krav om å rapportere sitt avfallsregnskap til Miljødirektoratet i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering.

Ved gjennomgang av virksomhetens egenkontrollrapportering og avfallsdeklarasjoner for 2016 ble det funnet flere tilfeller av manglende samsvar mellom rapporterte avfallskoder og mengder i de to oversiktene. Det gjelder blant annet følgende avfall:

- 7011 - EAL 050105 oljespill: Virksomheten har deklarerert levering av 3.585 liter, men kombinasjonen av avfallsstoffnummer og EAL-kode finnes ikke i egenkontrollrapporten

- 7012 - EAL 130205 mineralbaserte ikke-klorerte motoroljer, giroljer og smøreljer: Virksomheten har deklart levering av 484 liter, men kombinasjonen av avfallsstoffnummer og EAL-kode finnes ikke i egenkontrollrapporten
- 7011 - EAL 130208 Andre motoroljer, giroljer og smøreljer: Virksomheten har deklart levering av 232 kg og 752 liter, men levert mengde er oppgitt til 18.406 kg i egenkontrollrapporten
- 7152 - EAL 190110 brukt aktivt kull fra behandling av røykgass (jf. avvik 1): Virksomheten har deklart levering av 28.650 kg, men kombinasjonen av avfallsstoffnummer og EAL-kode finnes ikke i egenkontrollrapporten

Dette er ingen utfyllende liste. Det kom også fram under inspeksjonen at virksomheten har mottatt korrigering av avfallskoder fra avfallsmottak, og at de ikke har hatt tilfredsstillende rutine for å kvalitetssikre endringer som avfallsmottak gjør (jf. avvik 1) slik at avfallsdeklarerer blir korrekt. I e-post fra virksomheten i etterkant av inspeksjonen kom det fram at de nå har endret rutiner og vil gå gjennom korrigeringer regelmessig. I tillegg planlegger virksomheten å bruke tall fra avfallsdeklarerer.no som grunnlag for egenkontrollrapporten for 2017.

Avvik 3

Virksomheten har ikke hatt en tilfredsstillende utslippskontroll i første halvdel av 2017

Avvik fra:

Tillatelse datert 7. desember 2016 til virksomhet etter forurensningsloven for Avinor AS avd. Oslo Lufthavn, pkt. 5.7 (akseptverdier i elva Sogna) og pkt. 13.1 (Utslippskontroll)

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), § 5 andre ledd pkt. 7

Kommentarer:

Virksomhetens tillatelse stiller krav til at "OSL skal til enhver tid ha et kontroll- og overvåkingsprogram for utslipp til grunnvann og vassdrag (...)". Som del av et slikt program skal OSL gjennomføre målinger, inkludert volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Det skal utføres målinger for komponenter som er regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen. Internkontrollforskriftens § 5 andre ledd pkt. 7 stiller krav til at virksomheten skal "iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen".

Tillatelsen pkt 5.7 spesifiserer akseptgrenser for utslipp av avisingskjemikalier propylenglykol (PG) og formiat til elva Sogna. Automatisk prøvetaker tar fire prøver i døgnet som samles opp i en blandprøve på til sammen 0,5 liter per døgn. Prøver hentes inn hver 14. dag og det gjøres et utvalg av prøver fra dager med økt vannføring/vannstand som sendes til laboratorium for analyse. Vinteren 2017 ble det påvist 4 avvik fra utslippsbegrensningene i tillatelsen, både for utslipp av formiat og PG. Avvikene ble tidsbestemt til 10. januar (døgnmiddel sesong formiat), uke 2 og uke 9 (ukemiddel sesong formiat) og uke 9 (ukemiddel PG). Disse ble meldt inn til Miljødirektoratet 19. september 2017.

Under inspeksjonen kom det fram at beregning av utslipp av formiat og glykol basert på analyser utført i løpet av avisingsperioden 2016/2017 ikke ble gjort før i august 2017 på grunn av fravær av personell med nødvendig kompetanse. Virksomheten har dermed ikke oppfylt kravet til kontroll- og overvåkingsprogram for utslipp som er gitt av tillatelsen.

Internkontrollforskriftens krav om rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser har ikke blitt oppfylt ettersom virksomheten ikke har kunnet oppdage utslipp over grenseverdier før etter avisings sesongen. Dermed har Avinor heller ikke kunnet vurdere å innføre ytterligere tiltak for å redusere utslippene og forebygge ytterligere brudd på tillatelsen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens avvikshåndtering kan forbedres

Kommentarer:

Under inspeksjonen ble virksomhetens system for avvikshåndtering gjennomgått, og det ble tatt stikkprøve av et spesifikt avvik hvor en manuell innløpsventil til pumpesump hadde stått avstengt vinteren 2016/2017. Hendelsen var registrert i virksomhetens avvikssystem, men det var ingen sporing i avvikssystemet på om forebyggende tiltak var gjennomført. Virksomhetens rutine for avvikshåndtering spesifiserer at tiltak skal gjennomføres før avvik lukkes, men under intervju framkom det at den rutinen ikke nødvendigvis ble fulgt.

8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet